

Rapporterende enhet:

Institutt for medisinske basalfag

Rapportert av:

Lene Frost
Andersen
Hela Soltani
Trude Abelsen

Periode:

T3 - 2022

Økonomirapport IMB per 3. tertial 2022

Vurdering av økonomisk situasjon

Institutt for medisinske basalfag har en solid økonomi, i hovedsak som følge av nøktern standard, god kostnadskontroll og betydelige nettobidrag fra en stor eksternt finansiert prosjektportefølje over tid. En relativt stor andel EU-finansiering har i tillegg sørget for betydelige RBO-inntekter de siste årene.

Endelig tildeling for 2023 ble vedtatt etter at IMB leverte femårig prognose og årsbudsjettet for 2023. Prognose og årsbudsjett er derfor basert på en tildeling som er kr 5,2 mill høyere enn den som blir realiteten, og må - der det er mulig - justeres. Det er å håpe at kuttet i 2023 pga. høyere energikostnader er en engangsføreteelse som reverseres fra 2024. Et varig kutt i denne størrelsesorden, etter mange år med ABE-kutt, vil ganske raskt få alvorlige konsekvenser for gjennomføring av pålagte oppgaver.

Bevilgningsfinansiert virksomhet

I flere år har IMBs økonomiske situasjon vært preget av et betydelig akkumulert mindreforbruk. Helt siden 2019 har midler overført fra år til år ligget over 25 mill, se tabell 1. Mye har vært øremerkede midler, som ikke kunne omdisponeres fra opprinnelig formål. For 2022 hadde IMB budsjettet med en reduksjon i akkumulerte midler på kr 21,4 mill. I hovedsak skulle nedgangen oppnås gjennom økte investeringer og raskere bruk av øremerkede midler. Godt «hjulpøt» av nye øremerkede inntekter, ut over budsjettet nivå, har ikke instituttet lykkes med dette i 2022.

Tabell 1: Bevilgningsvirksomhet IMB 2018 - 2022

Bevilgningsvirksomheten		Regnskap tidligere perioder				Regnskap	Årsbudsjett
		2018	2019	2020	2021	2022	2022
Isolert mer-/mindreforbruk	Inntekter	-186,6	-190,4	-196,9	-213,2	-200,8	-190,0
	Personalkostnader	157,7	168,4	175,4	177,4	178,3	180,8
u/nettobidrag og prosjektavslutning	Driftskostnader	27,1	34,2	33,2	37,7	38,7	32,6
	Investeringer	15,1	18,9	12,3	18,3	10,4	25,0
Isolert mer-/mindreforbruk u. nettobidrag og prosjektavsl.		13,4	31,1	24,1	20,2	26,5	48,4
Nettobidrag og prosjektavslutning	Nettobidrag fra eksterntfinansierte prosjekter	-30,6	-27,2	-28,9	-25,0	-27,8	-27,0
	Prosjektavslutning	1,0	0,1	1,0	0,2	0,2	0,0
	Overforbruk BOA				0,1	0,3	0,0
Isolert mer-/mindreforbruk		-16,3	4,0	-3,8	-4,4	-0,8	21,4
Overført fra i fjor		-9,6	-25,9	-21,9	-25,6	-29,3	-29,1
Isolert mer-/mindreforbruk		-25,9	-21,9	-25,7	-30,1	-30,1	-7,7

Seksjon for komparativ medisin (KPM)

IMBs dyreforsøksenhet (KPM) driftes med et rammetilskudd fra instituttet og betaling fra brukere for oppstalling av dyr og et mindre omfang av andre tjenester. Målsettingen er at enheten skal gå i balanse hvert år, men KPM gikk med et underskudd på kr 1,2 mill i 2022. De to siste årene har enheten hatt stadig lavere aktivitet på grunn av synkende burtall og det jobbes kontinuerlig med å dimensjonere ressursbruken i forhold til etterspørselen. Kostnader knyttet til personell er spesielt vanskelig å dimensjonere riktig, og særdeles vanskelig i perioder når etterspørselen synker. Det innebærer regnskapsmessig underskudd å holde for stor stab, mens for lav bemanning øker risikoen for å mangle riktig kompetanse, økt sykefravær og slitasje på nøkkelpersonell. Samtidig er rekruttering og avgang styrt av lov- og regelverk som ikke tilrettelegger for raske endringer.

Dersom enheten fortsetter å gå med underskudd framover, vil inndekkingen gå på bekostning av annen viktig aktivitet ved IMB. Men det er håp om at etterspørselen skal ta seg opp over tid når nye

eksperimentelle rom i den eldre delen av KPM står ferdig oppgradert og bruksklare i mars i år. Instituttet har investert kr 7,6 mill i utstyr til enheten i løpet av 2022. Anskaffelser for 3-4 mill gjenstår i 2023, og etter avtale vil 1/3 av totalkostnaden dekkes av tilskudd fra fakultetet.

Det vi per i dag kjenner til om UiOs justeringer i fordelingen for 2023, innebærer kutt for IMB på 7,6 mill i forhold til tentativ tildeling vedtatt av fakultetsstyret i september 2022. Det tilsvarer en reduksjon mot tildelingen for 2022 på 1,3% (minus kr 2,1 mill). Med en (sannsynligvis for lavt) budsjettert lønnsvekst på 3,3% i 2023, sier det seg selv at det kommende året vil bli utfordrende. Budsjettet for 2023 er lagt med 1/3 av kuttet, og både dette og resten av femårig prognose vil måtte justeres i forhold til en trangere ramme. Det er vanskelig å se hvor man på kort sikt kan skaffe økte inntekter, så det mest nærliggende er å redusere kostnader. I den bevilgningsfinansierte virksomheten utgjorde personalkostnadene 78% av instituttets samlede kostnader i 2022, og det er mest sannsynlig at mye av innsparingene vil måtte gjøres her. IMBs avdelinger har i utgangspunktet ulikt handlingsrom, men noen enheter vil måtte utsette eller stryke ansettelse i vikariater og vakante undervisnings- eller støttestillinger.

Per 31.12.2022 er IMBs samlede mindreforbruk på kr 30,1 mill. Av dette er kr 18,9 mill midler som er øremerket til spesielle formål, bl.a. tildelinger fra UiO: Livsvitenskap (kr 6,6 mill), til vitenskapelig utstyr (kr 7,7 mill), til innovasjonsprosjekter, sentral egenfinansiering av fellesløftprosjekter og internasjonalt samarbeid (samlet kr 3,7 mill). Det betyr at 63% av IMBs akkumulerte mindreforbruk per 31.12.2022 er øremerket til spesifikke formål av et myndighetsnivå over instituttet. I tillegg har instituttet andre forpliktelser i allerede inngåtte avtaler og igangsatt prosjekter. For å oppfylle pålagte HMS-krav skal de to siste av IMB tre disseksjonssaler oppgraderes i løpet av 2023. Instituttet må stille anslagsvis kr 10 mill av egen ramme til tjue nye teknisk avanserte disseksjonsbord med overhengende avluftings-hetter. Mindreforbruket per 31.12.2022 representerer m.a.o. i svært liten grad et fritt økonomisk handlingsrom.

Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)

På grunn av et brudd i måten man regnskapsfører BOA før og etter overgang til Unit4 i 2021, er inntekter og Isolert mer-/mindreforbruk ikke sammenliknbare størrelser i perioden 2018-2020 og 2021-2022 i tabell 2. Det anbefales å lese kostnadstallene i tabell 2 for å få et bilde av utviklingen i aktivitetsnivået i hele femårsperioden. Personalkostnadene har økt jevnt som følge av at antall ansatte i eksternt finansierte forskningsprosjekter har vært litt økende i perioden, mens driftskostnader varierer litt opp og ned. Investeringene viser en markert topp i 2021 på grunn av anskaffelser til IMBs del av Norbrain III, som er en NFR-finansiert nasjonal infrastruktur.

Tabell 2: BOA-virksomhet IMB 2018 - 2022

BOA-virksomheten		Regnskap tidligere perioder				Regnskap	Årsbudsjett
		2018	2019	2020	2021	2022	2022
Isolert mer-/mindreforbruk	Inntekter	-153,0	-137,9	-215,9	-166,3	-157,8	-183,8
	Personalkostnader	82,9	87,2	92,4	94,8	95,9	98,2
u/nettobidrag og prosjektavslutning	Driftskostnader	34,1	34,7	30,8	34,9	30,4	46,6
	Investeringer	1,7	1,1	1,0	13,8	3,1	12,0
Isolert mer-/mindreforbruk u. nettobidrag og prosjektavsl.		-34,3	-14,9	-91,7	-22,8	-28,4	-27,0
Nettobidrag og prosjektavslutning	Nettobidrag fra eksterntfinansierte prosjekter	30,1	27,5	29,6	24,0	27,7	27,0
	Prosjektavslutning	-1,0	-0,1	-1,0	-0,2	-0,2	0,0
Overforbruk BOA					-0,1	-0,3	0,0
Isolert mer-/mindreforbruk		-5,2	12,5	-63,1	0,8	-1,2	0,1

Å være avhengig av en stor eksterntfinansiert prosjektportefølje for å dekke deler av instituttets bevilgningsvirksomhet (gjennom nettobidrag) innebærer en ikke ubetydelig risiko for at nødvendig inntekt skal fall bort.

De siste fem årene har IMBs eksternt finansierte prosjektportefølje i gjennomsnitt utgjort ca. 40% av instituttets totale aktivitet, målt i kostnader. I den samme perioden har instituttet i gjennomsnitt trukket inn kr 27,8 mill per år i nettobidrag fra den eksternt finansierte prosjektporteføljen til dekking

av kostnader i den bevilgningsfinansierte virksomheten. Nettobidragene er betydelig høyere i denne perioden enn for få år siden, og det kommer til dels av en større BOA-portefølje men også som følge av en dreining av prosjektporteføljen bort fra finansieringskilder som ikke gir midler til å dekke indirekte kostnader (nettobidrag), f.eks. Kreftforeningen, til kilder som delvis dekker slike kostnader, som NFR og EU.

Det krever stor innsats fra våre forsker å være konkurransedyktige i kampen om forskningsmidlene. NFR, som er IMBs og UiOs viktigste finansieringskilde for forskning, er i løpet av det siste året blitt mer uforutsigbar, og det kan se ut til at det i 2023 vil være færre NFR-utlysninger som er relevante for IMBs forskere å søke på.